

Uitgesproken

Bert Vervaeet is 32 jaar, volgde kunstafdruk school en de afdeling Toegepaste Kunst aan de Gentse academie. Hij organiseerde avant-gardistische optredens en werkte als regie-assistent in het NTG, Vertikaal en bij amateurgroepen. Hij reisde veel en is (plastisch) kunstenaar. Hij ontwierp decors voor Arne Sierens en De Sluipende Armoede. Hij schilderde recent voor het Kaaitheaterfestival.

"Ik ben bezig met avant-garde en de mixed-mediagedachte. *Letters from queen Victoria*, de eerste minimal-voorstelling, is daar een voorbeeld van. De kloof tussen theater en avant-garde heeft Bob Wilson overbrugd. Theater heeft te lang alleen gezeten. De plastische kunsten hebben zich vlugger vrijgemaakt. Maar de toneelacademies zijn veel geprotegeerder."

"Vlaanderen als voedingsbodem wordt onderschat. De 'roots' zijn voor mij belangrijk. Wat Arne Sierens maakt is Gents theater met een internationale manier van denken. Je kan ook op een wit blad in een labo theater maken zoals Jan Decorte."

"De vervreemding van het publiek is te groot geworden door het isolement, het vals intellectualisme, het mythische. We hebben een nieuw soort populair avant-garde theater nodig. *Stella* van Arne Sierens is daar een voorbeeld van. Het is het meest onderschatte stuk en er zitten emoties in die men niet durft tonen in Jan Decorte-theater omdat ze niet in fashion zijn."

"Voor *De Ruiters / De Zee* had ik intuïtief een vrij duidelijk beeld van hoe het decor er moest uitzien. Zoiets was nog niet gemaakt, hoewel het aansloot bij vormen die ik vijf jaar eerder al gebruikt had. *Stella* was warm theater. Ik wilde weg van de witte ruimte en van een bepaalde monumentaliteit. Ik wou kleuren en beelden die gelijkmatig aanwezig zijn. Het was moe zijn aan stijl en dat is geëvolueerd naar een nieuw soort eclectisme zoals dat in *Rode oogst* is doorgebroken."

Greta Van Langendonck is 39 jaar, volgde Studio Nationaal Toneel (Herman Teirlinck), werkte één jaar free lance in NTG en KNS, acteerde daarna drie seizoenen in KVS en ging na een zenuwzinking een jaar op rust. Werd vast in Arca in 1976 tot ze haar ontslag kreeg in juni '82. Ze richtte met Guido Lauwaert theater De Bron op waar ze nu een theaterworkshop leidt.

"Ik werkte als enige van de Studio in de KVS. Ik zou de ideeën van Herman Teirlinck uitdragen. Fons Goris van de Studio noemde dat missionarissenwerk. Al vlug bleek dat er weinig plaats was voor fantasie en ik had het moeilijk met

de discipline. Ik was gek van The Doors en magie en toen we de heksen mochten spelen in *Macbeth* zag ik die al vliegen over het toneel. Maar dat kon toen niet, al deed Peter Brook hetzelfde in *Midsummer night's dream*. Ik vroeg mij meer en meer af: wat kom ik hier doen?"

"In Arca hebben we de meest waanzinnige dingen bij mekaar gespeeld. We deden *Het Liefdesconclie* beter dan Marijnen. We hadden weinig middelen maar het was goed geacteerd. Wij waren in de tijd bezig met Savary, Grotowski, Living Theatre. Wij deden dingen die Pina Bausch nu doet, maar ons konden ze buiten sturen. Ik kreeg in Arca carte blanche maar na een maand bleek het al niet te kunnen omwille van de decreetnormen."

"Je moet altijd jezelf verkopen. Ik dacht dat het met De Bron zou lukken, maar het is hier ook niet mogelijk. Dat is een les voor mij. *De Spelers* voor het Holland Festival leek mij een oplossing om uit Arca weg te kunnen. Maar onze opvoering in de Brakke Grond werd uiteindelijk één improvisatie. Het leek ontzettend anti-theater omdat het zo echt leek. We dreven het ook erg ver. In De Brakke Grond hield men al op voorhand het hart vast. Niet te vergeten dat De Broe ook voorzitter is van de raad van beheer van Arca."

"Ik wil nog twee dingen: eenmalige happenings en een workshop, waar de Studio oorspronkelijk voor diende. Arca is trouwens ook zo begonnen. In dit wereldje is veel afgesloten. De jongerenmentaliteit is dat de leerling de meester wil overtreffen. Als ze nu eens allemaal de koppen bij mekaar staken?"

Bert Van Tichelen is 34 jaar en volgde een regisseursopleiding aan het RITCS, acteerde in eindwerken van collega's en speelde met André Vermaerke in *'t Keuntje* van Jan Devos. Hij werkte lange tijd in Arena en acteerde free lance in Arca en NTG. Hij krijgt voor het seizoen '82-'83 zijn eerste jaarcontract bij Arca en is meteen de enige die overblijft van het gezelschap dat het vorige seizoen rondmaakte.

"In Arena en NTG heb ik mijn vak geleerd; nu ken ik mijn alfabet. Ik kan een personage opbouwen of een type neerzetten. Maar in theater is de maatschappelijke invloed niet weg te cijferen. Zoals Herman Gilis zegt: je kan geen theater spelen alsof de punk-beweging er nooit geweest is."

"De nieuwe stijl is veel abstracter. In de plastische kunsten is dat al verworven maar voor theater is dit nieuw. Het vormelijke wordt belangrijk en abstract acteren, al blijft de voedingsbodem de menselijke warmte. Dat dit regisseurtheater is, is een loze bewering. De acteurs staan er. Het

is een herappreciatie van de acteur, die zich niet meer kan verschuilen achter de regisseur."

"Dat plastische, de 'nieuwe esthetiek' is een mode. Het gebruik van neons en plastic zal voorbijgaan. Maar het weggaan van het psychisch acteren zal blijven."

"Slechte stukken zijn veel bruikbaar dan goed gestructureerde. Ik ben grafisch ingesteld en vind schetsen boeiender dan veel schilderijen. Je erkent nog de hand van de maker. Wij moeten ook nog zoeken of het functioneert. In de beginstukken van Brecht of Goethe zitten onvolmaaktheden die meer vertellen dan een afgewerkt stuk."

"We zitten in een overgangsfase. Er zijn nog veel problemen met het vormelijk aspect. Als acteur is het een uitdaging, maar je hebt er weinig reflectie op, je zit mee in de stroming."

André Vermaerke is 35 jaar en studeerde aan het RITCS af als regisseur, assisteerde in NTG, Vertikaal en bij de BRT. Hij regisseerde bij Vertikaal en de vrije productie "Help, ik win een miljoen". Rond werkloosheid deed hij een project en jaarlijks regisseert hij een stuk bij het Speeltheater. Hij geeft dramatische expressie aan de muziekacademie te Gentbrugge en op de sociale school te Gent.

"Ik wil geen regisseur zijn die zijn acteurs als pionnen gebruikt. Typisch voor mij is acteurstheater: zelf stukken maken met creatieve mensen die veel aanbrengen. In de opbouw doen we aan veldwerk: we gaan naar de doelgroep en zoeken rond de problemen waar ze mee bezig zijn."

"Grote theaters vinden het zelf theater maken niet zo valabel. Het improviseren lukt er niet, de acteurs hebben er geen voeling mee. Als je werkt op een niet-traditionele manier is het moeilijk om sterke, gebalde stukken te brengen met personages die heel het stuk meegaan. Meestal bestaat een stuk uit korte fragmenten en is het dramaturgisch problematisch. Ook de taal vormt dikwijls een probleem."

"Het kindertheater wordt stiefmoederlijk behandeld maar doen de groepen dat zichzelf niet aan? Brialmont en KJT hebben de structuur van grote theaters en vervallen in goedkope, gemakkelijke dingen. Je moet dingen maken die interessant zijn voor de leefwereld van de kinderen."

"Drie producties van mij zijn op televisie gekomen en dat compenseert voor het feit dat ik geen grote naam heb. Ik kom uit de generatie van Jan Devos, Marc Didden en Jan Decorte. Je kan op je twee handen tellen wat er de laatste tien jaar aan belangrijke mensen uit de scholen is gekomen en dat is weinig. Die opleiding roept veel vragen op."